

חלק ב': פעולות לשימור זיכרון, הנצחה והמשכיות- "עוד אבנך ונבנית"

דברים שנאמרו ע"י ה"נתיבות שלום" בעת הקמת ישיבת בית אברהם, תש"ב:

"היום הזה ב' דר"ח מרחשוון תש"ב, היום בו מתחילה תקופת הצמיחה המחודשת של חבורתנו, ונס ההצלה שלה. יום פתיחת הישיבה כאשר בחדר צדדי בביהמ"ס שלנו התחילו ללמד מסכת "בבא בתרא" – היה היום הגדול ביותר בחיי, באותו יום לא יכולתי ללמד אפילו מהתרגשות. הרגשתי את השעה ההיסטורית הזאת, השעה שמתחילים לבנות מחדש את חבורתנו..."

בפתיחת הישיבה אמרנו אז... כשנשא שלמה את בת פרעה, בא גבריא'ל ונעץ קנה בים והעלה שרטון עליו ונבנתה רומי רבתי שהחריבה את ירושלים ובודאי מידה טובה מרובה אנו נועצים כעת קנה בלב ירושלים-

בשעה זו שאוקינוס של דם ישראל ובתוכם כל הקרובים לנו נשפך כמים-קנה קטן בלבד, ועינינו נשואות לשמים, שיעלה שרטון ומכאן תבנה ותכונן חבורתנו הקדושה מחדש. לכאורה הרי אנו נמצאים בעולם של חורבן והרס והאם העת לבנות כעת, וכי השעה מתאימה לצמיחה ופריחה, אבל הרי מצינו בחז"ל כי בעוד שהלהבות עלו מביהמ"ק נולד משיח...

אנו פותחים את הישיבה לאורם נלך"

מורהרשד"י הי"ד
מסלונים

"ושוב התברר לנו תפקידנו שא"א
להציל את הגופים עלינו להציל את
הרוח" (נתיבות שלום, 'נתיבי בנין ויצירה')

"ישיבה קדושה! ישיבת פונוביז'! מכל נפשות הקדושות
למאות, רבנן ותלמידהון, כמלא ה' צבאות ביקשו תורה
מפיהם, מכל אלו הנשמות הטהורות מקדשי שם שמים
בעולמו לא זכינו להתבשר כי ניצול לחיים אף אחד מבניך. אבל
זכותך גדולה, ישיבת פונוביז' הקדושה, כי את נשאת, ושם
ושארית לך בארצנו הקדושה, בגבעת זיכרון מאיר בבני ברק
ותורה מחזרת אחר אנסניה שלה"
" כבר לומדים בה יותר משבעים נפשות יקרות, בהם מצוינים
גדולים בתורה, ומהם כעשרים מילדי טיהרן... והיה שם
ושארית לישיבתנו פונוביז' עד עולמי עד, וישאבו ממנה נוחם
ועידוד לחיים אלו הנשארים לפליטה.."
(מתוך אגרת שכתב, רבי יוסף שלמה כהנמן, הרב מפונוביז',
חשוון תש"ה)

"ובאמת, נחשוב נא, למה נשארנו בחיים? למה הצילנו ה'?"

האם למען נמית את שארית חיי הקדושה אשר בקרבנו?
האם לשכוח ולשכח את החיים אשר ראינו? -

או כי חיה נחיה, למען הזכיר והחיות את הקדושה בתחתונים!? אנו - שארית הפליטה... שארית הניצלת מן הכל אשר חרב! .. ויהי אחר החורבן... מה הלאה לפנינו? - האם להמית גם בנו את ניצוצות החיים הגדולים - ניצוצות חיי הרוח? - לא! לא! לא, בשום אופן! לא אלף פעמים! אלא את כל נפשנו ניתן בעד הצלת הרוח! כל חיינו יהיו אך ורק בניין הנחרבות... הבה נבנה את עצמנו, נבנה את בנינו, נבנה מוסדות לתורה, נבנה ישיבות, נשיב לב אבות ובנים אל התורה, נעבוד קשה, וה' הטוב יצליח בידינו. הבה, נתחזק ונתעודד" (הרב אליהו דסלר, 'ויהי אחר החורבן')

משימות לתלמידים:

- הציגו קווים משווים בהמשכיות ובדרך הזיכרון בפעולותיהם של האדמו"ר מסלונים והרב מפוניבז' התייחסו לנקודת הזמן בה פעלו והצביעו על משמעותה
- הציגו קווים מקבילים בהתייחסות לזיכרון החורבן, ההמשכיות ודרכי ההנצחה במשנתם ובפעולותיהם של האדמו"ר מסלונים, הרב דסלר והרב כהנמן.

המשך משימות לתלמידים:

- מחרבן לבניין: חלק ממהות הזיכרון הוא מצד אחד: להתאבל ולהבין את מה שהיה בעבר: קהילות הקודש, העולם שהיה, לבכות על החרבן, מצד שני הזיכרון המעשי בהשקפת העולם התורנית הוא: לבנות את הבניין, הציגו סימוכין לכך בפעולה או באמירה של האדמו"ר מסלונים\ הרב דסלר \ הרב מפונוביז', ובכלל בתקומת עולם התורה.
- חלק מענין הזכרון הוא להתחבר לדורות הקודמים ולילך בדרכם-הוכיחו ע"פ הנאמר

הציגו דרכי הנצחה וזיכרון